

6. ยาพวชนิดกินมีวิธีการใช้อย่างไร

ยานี้จะต้องละลายน้ำก่อนการป้อนให้กิน โดยใช้ น้ำสะอาดเป็นตัว
ทำละลาย ก่อนที่จะละลายยา ควรเขย่าขวดให้ผงยากระจายตัวเสียก่อนแล้วค่อยเติมน้ำ
ทั้งนี้จะไม่เติมน้ำทั้งหมดลงในคราวเดียว แต่ให้เติมครึ่งหนึ่งหรือเศษสามส่วนสี่
ของปริมาณทั้งหมดก่อน เขย่าจนเข้ากันและพองที่เกิดยุบตัวจนหมด จึงเติมน้ำ
อีกครั้งให้ถึงระดับที่ต้องการ และเขย่าให้เข้ากันอีกครั้ง

7. ถ้าลืมกินยาเมื่อใดมือหนึ่งแล้ว ควรยกไปรวมป้อนกับยาเม็ดต่อไปหรือไม่

กรณีลืมป้อนยา ควรป้อนยาทันทีที่นึกได้ (เฉพาะกรณีที่มิใช่ยาที่
ระบุไว้ว่าให้ป้อนหลังอาหารทันที) แต่ไม่ควรเพิ่มขนาดเป็น 2 เท่าหรือยกไปรวมกับ
ยาเม็ดต่อไป เพราะอาจเกิดอันตรายจากการได้รับยาเกินขนาดได้

เอกสารอ้างอิง

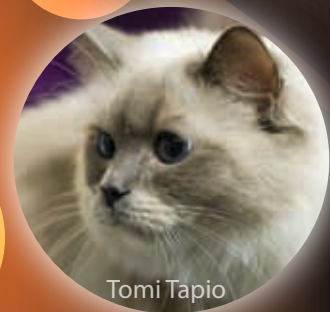
- ธิดา นิธานนท์ 2544 “สิ่งแวดล้อมน้อยเกี่ยวกับการใช้ยา”
หุทยา นักรู้ สมาคมเภสัชโรงพยาบาล (ประเทศไทย) กรุงเทพมหานคร
- พิชรากรณ์ ปัญญาวิโร 2544 “คำแนะนำพิเศษของยา” หุทยา
นักรู้, สมาคมเภสัชโรงพยาบาล (ประเทศไทย) กรุงเทพมหานคร
- เรวดี สรรพอุกรณ์ และสาริณี กฤตยานันท์ 2551. ใช้ยา - ตัวอย่าง
เล่ม 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาเภสัชวิทยา
คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตบางเขน
www.pharmaco.vet.ku.ac.th
Tel: 02-5797537
Fax:-02-579-7537

นานาสารนำรู้บนซองยา

เรียบเรียงโดย
น.สพ.ธนิศ แสงเทียนชัย
รศ.น.สพ.ดร.อำนาจ พิวพลเทพ

เอกสารเผยแพร่ความรู้
ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะสัตวแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

น่านาสาระน่ารู้บนชองยา

เรื่องควรรู้ก่อนการใช้ยา

เมื่อได้รับยาทุกครั้ง เจ้าของสัตว์ควรอ่านวิธีใช้ยาที่ระบุไว้หน้าซอง หรือบรรจุภัณฑ์ของยาให้เกิดความเข้าใจก่อนกลับบ้าน ในกรณีที่มียอดสงสัย ควรซักถามสัตวแพทย์ประจำห้องยาหรือสัตวแพทย์ผู้ตรวจรักษาก่อนเข้าไเสียก่อน และเมื่อจะป้อนยาแก่สัตว์เลี้ยง ควรอ่านทวนวิธีการให้ยาอีกครั้งก่อนให้ยา โดยพึงระลึกเสมอว่า การใช้ยาอย่างถูกต้องย่อมส่งผลให้ยาสามารถออกฤทธิ์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ส่งผลให้หายจากโรคโดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายอันไม่พึงประสงค์ ทั้งยังช่วยให้เจ้าของสัตว์ไม่ต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็นอีกด้วย

สำหรับท่านเจ้าของสัตว์เลี้ยงทั้งที่เคยมีประสบการณ์ในการให้ยาและท่านที่กำลังจะให้ยาแก่สัตว์เลี้ยงเป็นครั้งแรก ท่านอาจมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้อธิบายไว้บนซองหรือบรรจุภัณฑ์ยา ซึ่งคำถามที่พบบ่อยและคำตอบของคำถามเหล่านั้นได้ถูกรวบรวมไว้ดังนี้

1. ท่านจะให้ยานี้ได้ในช่วงไหน เมื่อยาถูกระบุว่าเป็น

1.1 ยาก่อนอาหาร

ปกติให้รับประทานก่อนอาหาร 30-60 นาที (ระยะเวลาก่อนอาหารครั้ง -1 ชั่วโมง หรือหลังอาหาร 2 ชั่วโมง เป็นช่วงเวลาที่กระเพาะอาหารว่าง) ยาให้กินก่อนอาหารมักเป็นยาที่มีข้อจำกัด หากกินลงไปแล้วมีอาหารร่วมอยู่ด้วยในกระเพาะอาหารจะลดการดูดซึมของยา ทำให้ยาออกฤทธิ์ได้ไม่ดีเท่าที่ควรหรือไม่ได้ผลเลย จึงต้องแนะนำให้กินตอนท้องว่าง นอกจากนั้นยาที่ใช้ป้องกันการคลื่นไส้อาเจียนจะต้องกินก่อนอาหาร 30 นาที จึงจะได้ผลเต็มที่และป้องกันการอาเจียนคลื่นไส้ที่เกิดหลังจากสัตว์ป่วยกินอาหารได้

Chris Makarsky

Pink Sherbet Photography

1.2. ยาพร้อมอาหารหรือหลังอาหารทันที

ยาพร้อมอาหารให้รับประทานอาหารครั้งหนึ่งแล้วรับประทานยา แล้วจึงรับประทานอาหารต่อตามปกติ ส่วนยาที่ต้องรับประทานหลังอาหารทันทีให้รับประทานอาหารครั้งสุดท้ายแล้วรับประทานยาทันที ยาที่แนะนำให้รับประทานหลังอาหารทันทีเป็นยาที่มีผลต่อระบบทางเดินอาหาร การให้ยาหลังอาหารทันทีจะช่วยให้ยาเข้าสู่ร่างกายในช่วงที่ท้องไม่ว่าง จึงเป็นการป้องกันความระคายเคืองที่จะเกิดขึ้นที่กระเพาะอาหาร ซึ่งผลของยาต่อความระคายเคืองกระเพาะอาหารที่เกิดขึ้นสามารถกระตุ้นให้เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน และอาเจียนรุนแรงจนทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหารตามมาได้

กรณีที่มีสัตว์ป่วยกินอาหารไม่ได้ อาจให้ดื่มนมก่อนให้ยา (เฉพาะยาที่ให้ร่วมกับนมได้) และดื่มน้ำตามมากๆ

1.3 ยาหลังอาหาร

ให้รับประทานหลังอาหาร 15-30 นาที ส่วนมากมักเป็นยาทั่วๆ ไป ที่อาหารไม่มีผลขัดขวางการดูดซึมยา และสารอาหารอาจมีส่วนช่วยในการดูดซึมยาให้ดีขึ้น

gfrphoto

e-MagineArt.com

2. รับประทานยานี้แล้วควรดื่มน้ำมากๆ เนื่องจากอะไร

อาจแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ ยาที่มีผลข้างเคียงทำให้คลื่นไส้อาเจียนมาก นอกจากควรกินยาหลังอาหารทันทีแล้วยังต้องดื่มน้ำตามมากๆ ด้วย เพื่อลดผลข้างเคียงของยา อีกกรณีหนึ่งคือ เป็นยาที่ตกตะกอนในไตได้บ้าง จึงต้องดื่มน้ำตามมากๆ เพื่อช่วยให้ขับถ่ายยาออกจากร่างกายได้ดีขึ้น ยาเหล่านี้ เช่น ยาปฏิชีวนะกลุ่มซัลฟา เป็นต้น

3. เหตุใดยาบางชนิดจึงมีการระบุรับประทานยานี้แล้วอาจง่วงนอน

ยาที่รับประทานแล้วทำให้ง่วงนอน ยาประเภทนี้มีมักเป็นยาแก้แพ้สำหรับผิวหนัง/ลมพิษ (เช่น ไฮโดรอกซิซีน) หรือยาที่ใช้ลดน้ำมูก (เช่น คลอเฟนิรามีน) ยาป้องกันการเมาหรือ (เช่น ไดเมนไฮดริเนท) เมื่อรับประทานเข้าไประบบประสาทข้างเคียงทำให้เกิดอาการง่วงนอน เนื่องจากยาเหล่านี้มีผลต่อระบบประสาทส่วนกลาง

due.chiacchiere

4. เหตุใดจึงมีการระบุให้รับประทานยานี้ติดต่อกันทุกวันจนยาหมด

ยาบางชนิดเป็นยาสำหรับบรรเทาอาการ เมื่อหายแล้วหรืออาการดีขึ้นก็สามารถหยุดใช้ยาได้ แต่ยาอีกหลายชนิดที่ซื้อ เช่น อะม็อกซิซิลลิน อีริโทรไมซิน จำเป็นต้องรับประทานเพื่อรักษาโรคอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งระยะเวลาในการทานยาระดับขึ้นกับชนิดและความรุนแรงของโรคซึ่งสัตวแพทย์จะเป็นผู้พิจารณาและกำหนดให้ เช่น ต้องกินยาติดต่อกัน 7-10 วัน เพื่อให้แน่ใจว่ายาได้ไปทำลายเชื้อโรคหมดสิ้นแล้ว จะได้หายขาดจากโรคและไม่เกิดปัญหาเชื้อดื้อยาขึ้นในภายหลัง

PlayfulLibrarian

5. เหตุใดจึงห้ามรับประทานยาบางชนิดพร้อมนม

การดื่มน้ำนมไม่หรือนมหลังรับประทานยา หรือใช้ยี่ห้อนมไม่แทนน้ำนั้นอาจมีผลต่อการออกฤทธิ์ของยาเช่นเดียวกับกรณีการรับประทานยาก่อน หรือหลังอาหาร เช่นถ้ารับประทานยาพร้อมนม ในนมมีแคลเซียม ซึ่งแคลเซียมจะไปจับตัวยาบางชนิดเป็นคอมเพล็กซ์กับยา ทำให้ยาไม่สามารถดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือดได้

ยาปฏิชีวนะบางชนิดมี โมเลกุลขนาดใหญ่ เมื่อจับกับแคลเซียมจะสามารถตกตะกอนหรือจับเป็นสารประกอบ ได้ ทำให้ยาไม่ออกฤทธิ์